

Родина Конорових: все на кону

І в СУМАХ ТРАПЛЯЛИСЯ ІСТОРІЇ, ЗА СВОЮ ІНТРИГОЮ БЛИЗЬКІ до столичних

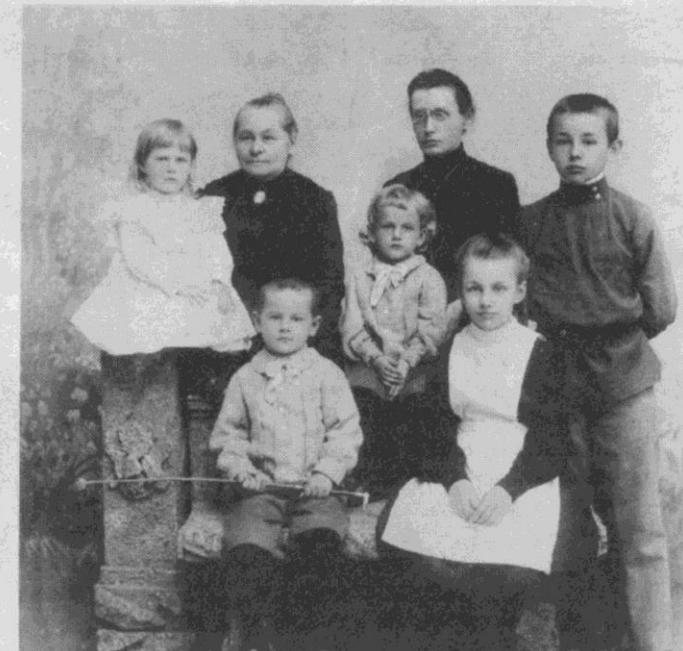
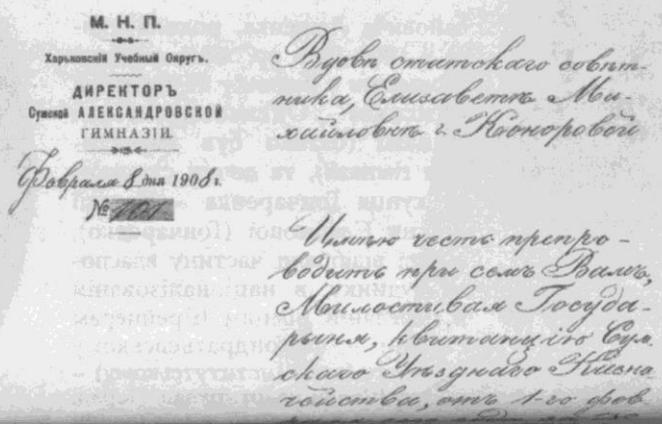
Михаїло МАНЬКО

РО педагогів - директора Сумської Олександровської чоловічої гімназії Володимира Андрійовича Конорова (1853-1901), його дружину, директора Сумської другої жіночої гімназії Єлизавету Михайлівну Конорову (Єлагіну) - у місті Суми в кінці XIX-на початку ХХ ст. знали всі сум'яни. У січні 1901 р. всі обговорювали трагічну й незрозумілу смерть Володимира Андрійовича. Про відгук доброти й надання допомоги родині Конорових російським царем Миколою II сум'яни розповідали до того часу, коли радянська влада заборонила говорити про царський указ від "кровопивців" Романових про спеціальну пенсію на виховання дітей, які втратили годувальника.

Родина сум'ян Конорових за родовим архівом Конороної Тетяни Михайлівни (літературний псевдонім Т. Гриценко) походить від татар, що поселилися у 1300-х рр. на території Курщини, поблизу містечка Обоянь. Цей татарський клан називався «Конор» від слів «кон» чи

▲ Директор Сумської Олександровської гімназії Володимир Андрійович Коноров та його дружина Єлизавета Михайлівна під час весілля. Суми, кінець 1890-х рр.

▲ Директор Сумської другої жіночої гімназії Єлизавета Михайлівна Конорова з матір'ю та дітьми: Миколою, Олександром, Андрієм, Оленою та Єлизаветою. Суми, 1917 р.

лодимир Андрійович змінив свої орієнтири. Покращення життя народів Росії він став бачити в просвітництві та реформах.

26 січня 1901 р. він пішов на могилу матері на Петропавлівському кладовищі і, не залишивши ніяких письмових і усних пояснень, застрелився. Було кілька пояснень причин смерті. Перша - народовольський, есерівський та соціал-демократичний терор призвів до духовної кризи В.А. Конорова. Володимир Андрійович справді був дуже раним і стурбованим економічною та політичною кризою, яка насувала на Росію, і з триногою чекав соціальної революції. Проте це, очевидно, не могло привести його до такого кроку. Адже особисті успіхи його як педагога та директора Сумської Олександровської чоловічої гімназії відзначалися листом-подякою самого царя Миколи II, а 1 січня 1901 р. був підписаний указ про пожалування йому ордену Св. Володимира 4 ступеню. Хоча він мав багато заздрісників, які писали на нього доноси. Але причини могли бути й інші: сімейні чи стан здоров'я.

Елизавета Михайлівна Конорова

тобто ризикувати. За царювання Івана Грозного (пр. 1547 – 1584) рід вихрестився. За Олексія Михайловича (пр. 1645 – 1676) вони присягнули на вірність царю, і члени роду отримали дворянське звання, проте без земельних жалувань. Після того як Конорови замість ісламу прийняли православ'я, вони одружувалися на росіянках і українках. За свідченнями Т.М. Конорової, національність членів роду Конорових визначити неможливо. Писалися вони українцями й росіянами. Були служжими людьми: піддячими, юристами, лікарями, священиками, вчителями, офіцерами.

Розселився рід у містах Курськ, Белгород, Обоянь, Старий Оскол, Суми,

Педагог, журналіст Тетяна Михайлівна Конорова, яка живе в Белгороді, й нині цікавиться Сумами – батьківщиною предків й горда тим, що їх пам'ятають сум'яни

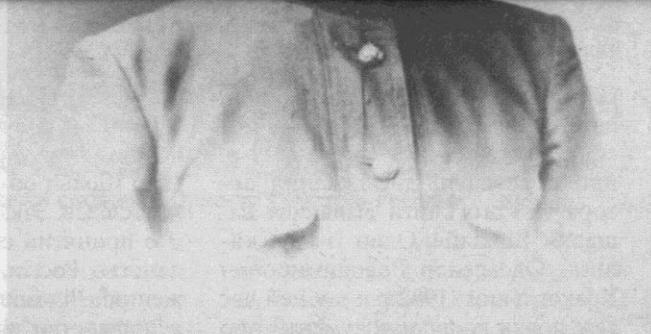
▲ Повідомлення директора Сумської Олександровської чоловічої гімназії І. Цвєткова викладачі Сумської другої жіночої гімназії Єлизаветі Михайлівні Коноровій про нагородження 1 січня 1901 року орденом Св. Володимира 4 ступеня її чоловіка Володимира Андрійовича Конорова. Суми, 8 лютого 1901 р.

пізніше - у Москві. У 60-х рр. XIX ст. у Сумах Андрій Коноров працював чиновником земської управи, відав земським архівом. У Сумському та Лебединському повітах Конорови мали

родинні зв'язки з Єлагіними (Суми) та Хрущовими, які мали маєток у Лифиному та будинок у Сумах. Син Андрія Конорова, Володимир Андрійович Коноров, початкову освіту отримав у Сумах, а гімназію закінчив у Воронежі. Вищу освіту отримав у Воронезькому й Берлінському університетах. У студентські роки мав зв'язок з членами організації „Народна воля”, пізніше від них відійшов. Після повернення з-за кордону ви-

клений членом від поход
московській ордена Св. Вла-
димира Аст. Василь
мурзук ві 1 січня лікв. 1901.

Директор І. Цвєтков
Письмо відмінної О. Переворз

▲ Володимир Андрійович Коноров. Фото Л. Макашова. Суми, 1880-і рр.

кладав у Воронезькій гімназії й Воронезькому університеті. При відкритті Сумської гімназії, пізніше перейменованої у Сумську Олександровську чоловічу, був запрошений як спеціаліст для її організації. Вважають, що до В.А. Конорова організацією Сумської чоловічої гімназії зймалися попечителі, повітові інспектори освіти й виконуючи обов'язки директора гімназії (М.В. Сибільов та ін.). У 1880–1890 рр., після того як випускники сумських гімназій поступили у вузи, В.А. Коноров від царів Олександра III (пр.1881–1894), Миколи

ІІ (пр.1894– 1917) за свою працю викладачем і директором Олександровської гімназії отримував подяки й нагороди. Одружився на викладачці гімназії Єлизаветі Михайлівні Єлагіні. 1899 р. В.А. Коноров був запрошений представником Харківського навчального округу до комісії з питань поліпшення освіти в Росії. На нього досить болісно вплинула аварія царського поїзда у 1888 р., через яку постраждали члени його родини. Спочатку він вірив у можливість революційного перетворення Росії. Пізніше Во-

дітей: Миколу, Олександра, Андрія, Олену, Єлизавету. У Сумах родина Конорових жила до 1917 р., пізніше виїхала до Москви. Всі Конорови і їхні нащадки нині живуть у Росії. Син Володимира Андрійовича Конорова, талановитий інженер Микола Коноров, який в студентські роки після Жовтневої революції написав листа В.І. Ульянову-Леніну про роль російської інтелігенції в післяреволюційній Радянській Росії (копія листа в родині збереглася), після закінчення інституту ім. Баумана й направлення на роботу інженером на Шатурську гідроелектростанцію зник назавжди. В родині залишився його щоденник, в якому описана епоха перших років радянської влади. В ті роки червоного терору зникали десятки тисяч людей. Очевидно, лист студента М. Конорова, який вступив у полеміку з більшовицьким керівником Росії, у В. Ульянова-Леніна викликав негативну реакцію. ¶